

Datum van
inontvangstneming

:

30/09/2014

Zaak C-408/14

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

28 augustus 2014

Verwijzende rechter:

Arbeidsrechtbank te Brussel (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

19 augustus 2014

Verzoekster:

Aliny Wojciechowski

Verweerder:

Rijksdienst voor Pensioenen (RVP)

„Sociale zekerheid – Loopbaan als werknemer en als ambtenaar van de Unie – Vermindering van pensioenrechten volgens nationale regeling – Beginsel van loyale samenwerking – Fundamenteel recht op socialezekerheidsvoorzieningen”

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

- 1 Aliny Wojciechowski, geboren op 26 april 1948, Belgisch staatsburger, heeft in België van 1965 tot 1977 als werkneemster gewerkt en vervolgens van 17 oktober 1977 tot en met 30 november 2011 als ambtenaar bij de Europese Commissie. Sinds 1 december 2011 werkt zij niet meer.
- 2 Zij ontvangt sindsdien een volledig pensioen dat door de Europese Commissie wordt uitbetaald en waarvan het bedrag niet is meegedeeld.
- 3 Bij beschikking van 11 september 2012 heeft de Rijksdienst voor Pensioenen (hierna: „RVP”) Wojciechowski met ingang van 1 mei 2013 (aangezien zij op

26 april 2013 de wettelijke pensioenleeftijd van 65 jaar had bereikt) een rustpensioen als werknemster toegekend op basis van haar beroepsloopbaan als werknemster in België.

- 4 De RVP heeft dat pensioen berekend op basis van artikel 10 bis van koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers en besloten de loopbaan van Wojciechowski te beperken op grond dat de cumulatie van haar pensioenregelingen (regeling voor Belgische werknemers en regeling voor ambtenaren van de Europese Commissie) de eenheid van de loopbaan niet mag overschrijden, dat wil zeggen dat haar totale loopbaan niet meer dan 45 jaar mag bedragen. De RVP heeft haar loopbaan bijgevolg met 10 jaar verminderd. Bij een latere beschikking heeft de RVP het rustpensioen dat Wojciechowski als werknemster ontving, volledig geschrapt, op grond dat er een vergissing was gebeurd en geen werkjaren als werknemster in rekening konden worden gebracht. De RVP is in wezen van mening dat het volledige pensioen dat door de Europese Commissie wordt uitgekeerd, verzekert dat verzoekster volledige pensioenrechten (45/45ste) geniet.
- 5 Wojciechowski betwist de beschikkingen van de RVP en verzoekt de Arbeidsrechtbank dat de RVP wordt veroordeeld om haar een rustpensioen toe te kennen, dat is berekend op basis van een loopbaanbreuk van 13/45ste (jaren 1965 tot en met 1977).

Aangevoerde bepalingen

Unierecht

- 6 Artikel 4, lid 3, VEU luidt:

„3. Krachtens het beginsel van loyale samenwerking respecteren de Unie en de lidstaten elkaar en steunen zij elkaar bij de vervulling van de taken die uit de Verdragen voortvloeien.

De lidstaten treffen alle algemene en bijzondere maatregelen die geschikt zijn om de nakoming van de uit de Verdragen of uit de handelingen van de instellingen van de Unie voortvloeiende verplichtingen te verzekeren.

De lidstaten vergemakkelijken de vervulling van de taak van de Unie en onthouden zich van alle maatregelen die de verwezenlijking van de doelstellingen van de Unie in gevaar kunnen brengen.”

- 7 Artikel 34, lid 1, van het Handvest van de grondrechten bepaalt:

„De Unie erkent en eerbiedigt onder de door het recht van de Unie en de nationale wetgevingen en praktijken gestelde voorwaarden het recht op toegang tot socialezekerheidsvoorzieningen en sociale diensten die bescherming bieden in

omstandigheden zoals moederschap, ziekte, arbeidsongevallen, afhankelijkheid of ouderdom, alsmede bij verlies van arbeid”.

- 8 De toelichtingen bij het Handvest van de grondrechten preciseren:

„Toelichting ad artikel 34 – Sociale zekerheid en sociale bijstand

Het beginsel dat in artikel 34, lid 1, is neergelegd, steunt op [...] artikel 12 van het Europees Sociaal Handvest en punt 10 van het Gemeenschapshandvest van de sociale grondrechten van de werknemers.[...]”

- 9 Artikel 12, lid 4, van het Europees Sociaal Handvest (herzien) bepaalt dat de partijen zich verbinden stappen te ondernemen ter waarborging van:

„a) een gelijke behandeling van de onderdanen van andere Partijen en de eigen onderdanen wat betreft rechten op het gebied van sociale zekerheid, met inbegrip van het behoud van uitkeringen uit hoofde van socialezekerheidswetgeving, ongeacht eventuele verplaatsingen van de beschermde personen tussen de grondgebieden van de Partijen;

b) de verlening, handhaving en het herstel van rechten op sociale zekerheid, onder andere door het samentellen van tijdvakken van verzekering of tewerkstelling van de betrokkenen overeenkomstig de wetgeving van elk der Partijen”.

Belgisch recht

- 10 Artikel 10 bis, eerste alinea, van het koninklijk besluit van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, luidt als volgt:

„Wanneer de werknemer aanspraak kan maken op een rustpensioen krachtens dit besluit en op een rustpensioen of een als zodanig geldend voordeel krachtens één of meer andere regelingen en wanneer het totaal van de breuken die voor elk van die pensioenen de belangrijkheid ervan uitdrukken de eenheid overschrijdt, wordt de beroepsloopbaan die voor de berekening van het rustpensioen in aanmerking wordt genomen, verminderd met zoveel jaren als nodig om genoemd totaal tot de eenheid te herleiden”.

- 11 In de vierde alinea van dat artikel is bepaald:

„Voor de toepassing van dit artikel wordt onder ‚andere regeling’ verstaan iedere andere Belgische regeling inzake rustpensioenen en overlevingspensioenen, uitgezonderd die voor de zelfstandigen en iedere gelijkaardige regeling van een vreemd land of een regeling die toepasselijk is op het personeel van een volkenrechtelijke instelling”.

- 12 Artikel 1, sub a, van het koninklijk besluit van 14 oktober 1983 tot uitvoering van artikel 10bis van het koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, bepaalt:

„Voor de toepassing van dit besluit dient verstaan te worden onder [...] ,andere regeling’: iedere andere Belgische regeling inzake rust- en overlevingspensioen, uitgezonderd die der zelfstandigen, **en** iedere andere gelijkaardige regeling van een vreemd land **of** een regeling die toepasselijk is op het personeel van een volkenrechtelijke instelling”. (Nadruk door de verwijzende rechter toegevoegd)

Argumenten van partijen

- 13 Wojciechowski is van mening dat het in artikel 10 bis van koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 neergelegde beginsel van eenheid van de loopbaan niet van toepassing is voor de berekening van haar rustpensioen als werkneemster.
- 14 De RVP is van mening dat het beginsel van eenheid van de loopbaan ook van toepassing is wanneer een persoon voor een Belgisch pensioen onder de regeling voor werknemers en voor een pensioen van de Europese instellingen (gemengde loopbaan) in aanmerking komt.

Beoordeling door de Arbeidsrechtbank

- 15 Om te beginnen stelt de Arbeidsrechtbank vast dat Wojciechowski niet heeft verzocht om de overdracht van haar in België verworven pensioenrechten naar de Europese Commissie, waarin door de Belgische wet van 21 mei 1991 en door het Statuut van de ambtenaren van de Europese Unie is voorzien.
- 16 Vervolgens herinnert de Arbeidsrechtbank eraan dat het beginsel van eenheid van de loopbaan inhoudt dat alle erkende loopbanen, uitgezonderd die voor zelfstandigen, worden opgeteld bij de loopbaan als werknemer en dat, wanneer het totaal van de breuken waarmee het aandeel van ieder pensioen wordt uitgedrukt, de eenheid (45/45) overschrijdt, de beroepsloopbaan die voor de berekening van het rustpensioen als werknemer in aanmerking wordt genomen, wordt verminderd met zoveel jaren als nodig om genoemd totaal tot de eenheid te herleiden.
- 17 De Arbeidsrechtbank oordeelt op basis van artikel 1, sub a, van het koninklijk besluit van 14 oktober 1983 (reeds aangehaald) dat de voor ambtenaren van de Europese Commissie geldende regeling, als regeling die toepasselijk is op het personeel van een volkenrechtelijke instelling, wordt vermeld in artikel 10 bis van koninklijk besluit nr. 50 en dat Wojciechowski dus ten onrechte stelt dat naar nationaal recht artikel 10 bis van koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 niet op haar situatie van toepassing is.

- 18 Voorts wijst de Arbeidsrechtbank de aan de artikelen 45 en 48 VWEU en aan verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels ontleende argumenten af, omdat Wojciechowski geen migrerend werknemer is.
- 19 Ten slotte wijst de Arbeidsrechtbank op een arrest van het Arbeidshof te Brussel van 27 november 2013, waarin wordt verwezen naar het in artikel 4, lid 3, VWEU (reeds aangehaald) bedoelde beginsel van loyale samenwerking en naar het Handvest van de grondrechten dat in artikel 34, lid 1, (reeds aangehaald) de bescherming van rechten op socialezekerheidsvoorzieningen waarborgt. De Arbeidsrechtbank komt evenwel tot de slotsom dat genoemd arrest niet zonder meer op de onderhavige zaak kan worden toegepast, aangezien dat arrest betrekking heeft op andere sociale uitkeringen dan die welke in het hoofdgeding aan de orde zijn.
- 20 Volgens de Arbeidsrechtbank kunnen de gevolgtrekkingen van het arrest My (C-293/03, EU:C:2004:821, punt [47]), dat tevens door het Arbeidshof in bovengenoemd arrest wordt aangehaald en volgens hetwelk „een nationale regeling [...] de uitoefening van een beroepsactiviteit bij een instelling van de Europese Unie kan belemmeren en bijgevolg ontmoedigen, aangezien een werknemer die tevoren bij een nationale pensioenregeling was aangesloten, door zijn indiensttreding bij een dergelijke instelling het risico loopt dat hij geen aanspraak meer kan maken op een ouderdomsuitkering uit hoofde van die regeling waarop hij recht zou hebben gehad indien hij deze betrekking niet had aanvaard”, evenmin zonder meer op de onderhavige zaak worden toegepast, aangezien het arrest My een weigering betreft om de als ambtenaar van de Europese Gemeenschappen vervulde jaren in aanmerking te nemen, terwijl Wojciechowski in de onderhavige zaak de RVP net verwijt die jaren wel in rekening te hebben gebracht.
- 21 De Arbeidsrechtbank is niettemin van oordeel dat artikel 10 bis van het koninklijk besluit van 24 oktober 1967, op grond waarvan voor de berekening van het bedrag van het rustpensioen uit hoofde van de nationale regeling, rekening moet worden gehouden met de werkjaren die een burger van de Unie in dienst van een Europese instelling heeft vervuld, de aanwerving door de Europese Unie van Belgische ambtenaren die al een bepaalde dienstanciënniteit bezitten, zou kunnen bemoeilijken, aangezien deze bij hun overgang van de nationale dienst naar de dienst van de Unie de pensioenrechten zouden verliezen waarop zij aanspraak zouden hebben indien zij niet in dienst van de Unie waren getreden.

Prejudiciële vraag

- 22 Gelet op bovengenoemde uitleggingsmoeilijkheden, verzoekt de Arbeidsrechtbank het Hof om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Verzetten het beginsel van loyale samenwerking en artikel 4, lid 3, VEU enerzijds, en artikel 34, lid 1, van het Handvest van de grondrechten anderzijds, zich ertegen dat een lidstaat een rustpensioen dat op grond van overeenkomstig de wettelijke regeling van die lidstaat vervulde prestaties aan een werknemer is verschuldigd, vermindert of weigert, wanneer het totaal aantal loopbaan jaren die in die lidstaat en bij de Europese instellingen zijn vervuld, de eenheid van de loopbaan van 45 jaar, als bedoeld in artikel 10 bis van koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, overschrijdt?”